

Kyläsanomat

Vaarankylän kyläyhdistyksen kahdeksas tiedotuslehtinen
- tapahtumia kuluvalta vuodelta 2014.

Puheenjohtajan kynästä

Ekomuseohanke on saatu päätökseen kesän lopulla ja Vaarankylän kartta on ruuvattu Vaarantalon seinään. Sitä on hyvä esitellä ja kertoa kylämme elämästä. Hanke päättyi, mutta työmme kylän perinteiden elävänä pitämisenä jatkuu. Kartan nettiversion tekijänä ja ylläpitäjänä on Paltamo Seura sitoutunut jatkamaan yhteistyötä mukana olleiden kylien kanssa. Tarinoita ja tietoja kylämme elämästä otamme vastaan ja taltioimme.

Edelliskesäisen kyläkävelyn tuloksena Vaarantalon ympäristössä pidettiin raivaustalkoot, jonka ansiosta ympäristö siistiytyi ja talomme näkyy hyvin jo maantielle.

Jo monen vuoden ajan tavoitteenemme on ollut Vaarantalon tontin osto. Se ja samalla urheilukentän tontin osto toteutui kuluneena vuonna. Kunnanhallituksen tekemä päätös on enää vailla kauppakirjan kirjoittamista ja sekin tapahtuu Marrakuussa. Koko Vaarantalon tonttia emme saaneet kauppahintaan sopimaan, mutta tontista erotetun kuusimetsän kunta on luvannut pitää koskemattomana niin kauan, kuin Vaarankylän kyläyhdistys omistaa Vaarantalon. Urheilukentän kunnostaminen ja hyödyntäminen on kyläyhdistyksen tavoitteena kaupanteon jälkeen. Ehkäpä saamme lentopalloharrastuksen viriämään jälleen kentälle.

Vaarantalon takana oleva metsä on olennainen osa viihtyvyyttä ja maisemaa. Osaksi tämän vuoksi osallistuimme Maa- ja Kotitalousnaisten kampanjaan ”Halaa puuta” ja joukolla kokoonnuimme kesäkuun alussa juomaan kyläkahvit ja halaamaan metsän puut.

Kyläyhdistyksen jäsenmäärä on kasvanut kaiken aikaa, sillä monet muualla asuvat Vaarankylältä lähtöisin olevat tai sukujuuret omaavat ovat halunneet liittyä seuraamme ja tulla yhteisiin tapaamisiimme sekä talkoisiin. Tällä tavalla yhteys hoituu aikana, jolloin kyläily ei ole enää ”muodissa”. Kahvitelut ja talkoot ovat olleet virkistäviä jälleennäkemisiä, joissa juttua on jatkettu siitä, mihin se ehkä on monia vuosia sitten jäänyt.

Yhteistyö Hukkalan Erän kanssa on tiivistynyt ja saanut uusia muotoja. Viime syksyn lokakuinen riistapäivä sai jatkoa tämän vuoden elokuulla Perhe- ja riistapäivän merkeissä, jolloin jälleen metsästystä saatiin yleisölle tutummaksi ja tarjolla oli palvilihakeittoa.

On hyvä todeta, että kylä elää elinvoimaisesti eteenpäin—sukupolvet vaihtuvat ja elämä jatkuu uusissa sukupolvissa kuten Kytölässä, Perälässä ja Hovissa on tapahtunut. Elämän malli vain on vaihtunut. Ei ole enää suurperheitä, eikä useita sukupolvia saman katon alla.

Terttu Väisänen

Ps. Tapaammehan 16.11. - lue takakansi.

Ekomuseokartat valmistuivat

Ekomuseokarttoja suunniteltiin ja laadittiin useaan eri otteeseen. Yllä kuvassa kaikkien hankkeessa mukana olleiden kylien yhteiskokoonnuminen, jossa taittajan kanssa tarkistettiin viimeiset yksityiskohdat karttoihin. Mukana olivat myös Kajaanin matkaoppaat.

Karttojen julkistamistilaisuuteen Vaarantalolla kutsuttiin kaikki yhteistyökumppanit ja kyläläiset. Kartat jaettiin paikalla olleille halukkaille. Jokaiselle kylälle on painettu myös säänkestävä kartta yleisölle nähtäväksi. Vaarankylän kartta kiinnitettiin Vaarantalons seinään.

Työ ekomuseon ja karttojen parissa jatkuu kaikilla kylillä hankkeen loputtuakin, sillä nyt tehdylle pohjalte laaditaan nettiin tuleva kartta. Jossa kohteista on laajemmin tietoa.

Mukana olleet kylät kokoontuivat miettimään jatkoa ekomuseotyölle. Jatkossa päätettiin koota tietoa kylien "persoonista". Tähän tietojen ym. aineiston keruuseen kutsumme koko kylän väen. Mietitään yhdessä ketä kylällä asuneita ja vaikuttaneita haluamme nostaa esiin.

Kuvassa yllä Kylien edustajat ekomuseohankkeen päätöspalaverissa Vaarantalolla. Alla kuva Kyläkahveilta, jotka olivat edelleen suosiossa ja joukolla katselimme ja kommentoimme Ekomuseokarttojen sisältöä Vaarankylän osalta.

maisemat ruotuun—raivaustal koot

Maisemat Ruotuun—hankkeen kautta raivasimme Vaarantalon ympäristöä. Pilvisenä iltana 17 rivakkaa talkoolaista sai paljon aikaiseksi ja talon ympäristö tuli hoidetun näköiseksi. Hankkeen varoista saatiin talkoolaisille tarjottavaa ja korvausta polttoainekuluihin.. Talkoolaiset halusivat lahjoittaa korvaukset kyläyhdistykselle—kiitos siitä!

Perhe- ja riistapäivä

Perhe- ja riistapäivää Vaarantalolla vietettiin mukavassa loppukesän säässä. Tapahtumassa tutustuttiin hirvikoiriin, saatiin kokeilla ilma-aseella ampumista, valmistettiin linnunpönttöjä Vaarantalonsa metsään ja herkuteltiin palvilihakeitolla sekä nokipannukahvilla. Päivä toteutettiin yhteistyössä kyläyhdistyksen ja metsästysseuran kanssa.

Tal kootyön voima ja mer kitys

Puuntekotalkoot yhteistyössä Hukkalan Erän kanssa alkoivat jo aamuaurigon noustessa. Kolmella traktorilla ja rivakoilla talkoolaisilla homma sujui mallikkaasti. Tähtelän Heikin ja Määttälän Pentin urakoimat kuivat puut saatiin liiteriin taas ensi talven kylmiä karkottamaan. Ilman tätä työteliästä porukkaa ja Heikin, Taiston, Teuvon ja Pentin muodostamaa lämmitysrengasta tulisi toiminta talvella mahdottomaksi.

Kumpulan Arjan työpanos tarjousten tekijänä on oleellinen osa varainhankinnassa. Samoin se uuttera porukka, joka saa tilat tapahtumiin siivotuksi ja joka loihtii tarjoilut ja toimii ”talon isäntänä” tapahtumissa. Näin meidän talomme saa toimintavaroja, pysyy kunnossa ja mahdollistaa kylälaisten yhdessä toimimisen sekä koontumispaikan. Kiitos siitä kaikille!

Taas on saatu talo juhla-kuntoon ja Ulla, Raili, Raija, Jouni, Teuvo, Kalevi ja Pentti ovat istahtaneet talkookahville

Väinö-isän kirjojen uusi elämä

Kirjoitan tässä pienen jutun Hovin Väenön kirjoista. Isähän oli innokas kirjanlukija aina. Silloin ennenvanhaankin kirjat kiinnostivat isää, koulukirjoista alkaen. Kirjeopistossakin isä kävi juseita kursseja lukemalla rintamalla sota-aikana ja kotona kurssikirjoja.

Mutta kiireisimpinä työvuosina maanviljelijänä, suksentekijänä ja kaikenlaisissa kunnan luottamustehtävissä hän ei kirjoja juurikaan ehtinyt lukea. Vanhoilta ajoilta kirjahyllyssämme oli perinteisten kotimaisten kirjailijoiden teoksia ja paksu PikkuJättiläinen. Sitten 80-luvun puolivälissä koitti eläkevuodet ja sen jälkeen Väinön kirjavuori alkoi kasvaa hurjaa vauhtia. Kirjoja isä tilasi Suomalaisesta kirjakerhosta, sai lahjaksi, osti kirjakauppojen alennusmyynneistä ja jopa kirjaston poistokirjat kelpasivat, jos aihe oli kiinnostava. Hovin pirtin yksi seinä täyttyi lattiasta kattoon asti yltävästä kirjahyllystä. Niteiden määrää ei vain kukaan meistä tiedä, koska ei niitä kukaan jaksanut laskea.

Etupäässä isää kiinnosti kotimainen kirjallisuus, etenkin poliittiset teokset sekä Kalle Päätalo, Laila Hirvisaari, Arto Paasilinna, Antti Tuuri ja sodankäyneenä miehenä, sotakirjallisuus; Onni Palaste, Niilo Lauttamus jne.

Myös uudemmat kirjailijat kiinnostivat kuten Sofi Oksanen, Anna-Leena Härkönen. Isä luki jopa raamatun kaksi kertaa läpi eli oli aika lailla kaikkiruokainen kirjallisuuden suhteen.

Ja Martta-äitihän on myös innokas kirjanlukija ja kun toinen heistä sai kirjan, niin he lukivat kirjat sitten vuoronperään. Me lapset myös lainailimme isän ja äidin kirjoja, koska lukeminen kiinnostaa meitäkin.

Talvisin varsinkin kun astui Hovin pirttiin niin isä ja äiti olivat useasti lukemassa; äiti pirtin pöydän ääressä ja isä sovalla maaten. Viimeisenä elinvuotenaan isä ei jaksanut lukea enää kirjoja.

Tänä kesällä isän ja äidin kirjat purettiin Hovin kirjahyllystä. Kukin läheisistä sai ottaa mieleisiään kirjoja itselleen. Osa kirjoista säilytettiin peräkamariin kirjahyllyyn. Siinä kirjoja selvitellessä tuli haikea tunnelma ja hommaan meni kokonainen päivä.

Nyt osa näistä Väinön kirjoista on tarjolla kylälaisten luettavaksi Vaarantalolla kirjahyllyissä, jotka saatiin lakkautetulta Hakasuon koululta. Ajatus, että kirjat jäävät elämään kuitenkin kotikylälleen on lohdullinen.

Kirjoittaja Anja Korhonen

"MUISTELUA MYYMÄLÄAUTOAJOILTA"

Toimin Paltamon Keskusliikkeen myymäläauton kuljettajana viisi vuotta, vuoden 1968 alusta alkaen. Se oli nuorelle miehelle mieluisaa työtä, vaikka työpäivät venyivät pitkiksi. Työ oli hyvää valmennusta ja koulutusta tuleviin työtehtäviin asiakaspalvelutyössä.

Työaika alkoi aamulla seitsemän paikkeilla. Autoon laitettiin aamulla tuoretavarat. Myymäläauto siivottiin ja varastoa täydennettiin reitiltä tulon jälkeen illalla. Vaarankylän kautta ajettiin kaksi kertaa viikossa, keskiviikkona ja lauantaina. Asiakkaat olivat jo hyvissä ajoin odottamassa, olipa ilma mikä tahansa. Se toi mahdollisuuden heille vaihtaa kuulumisia naapureiden kanssa autoa odotellessa. Vaarankylän Kujansuussa, koulun kohdalla saattoi parhaimmillaan olla jopa kymmenkunta asiakasta odottamassa liikkuvaa myymälää saapuvaksi. Asiakkaat olivat hyvin tyytyväisiä ja hyvän tuulisia ja oli mukava jutustella asioita kaupankäynnin lomassa.

Vuosien varrella sattui monia mieleen jääneitä asioita. Oli syksyn liukkaat kelit. Keräsenvaaralle ja Raappananmäelle meno suoraan sanoen jännitti. Ei silloin ollut nastarenkaita siinä autossa, jota minä kuskasin. Kerrankin laskin Raappananmäellä takamäen. Auto lähti luistamaan niin nopeasti, ettei sivuikkunaa ehtinyt avata, kun oltiin jo tieltä pois.

Myös autoon tuli välillä vikoja. Syyskesällä vuonna 1972 Variskylän suunnalla katkesi autos- ta akseli, kun tiellä oli vahva kerros hiekkaa ja siitäkkin piti koettaa päästä yli. Auto piti saada aamuksi ajokuntoon ja ei kun tielle taas asiakkaita palvelemaan. Se oli meidän tehtävä ja velvollisuus. Tässä muutamia muistoja yli neljäkymmenen vuoden takaa.

Seppo Karjalainen, Vaarankylän poikia.

Vuonna 1972 Paltamon Esson pihalla tutkima- sa myymäläauton akselivahinkoa. Vasemmalla autonasentaja Jouko Oikarinen ja oikealla myy- mäläauton kuljettaja Seppo Karjalainen. Kuvat omistaa Seppo Karjalainen

Italian ekomuseohankekumppanien myllyssä jauhettiin maissia. Mylly sai vetensä patoaltaasta, joten jauhaminen oli mahdollista ympäri vuoden.

Myllypuron mylly jauhaa hyrskytteli seitsemän vuoden tauon jälkeen ohrajauhoja, kun ”mylläri” Jaakko Heikkinen Jouni Leinosen kanssa käynnisti sen viikkoa ennen vappua. Kevättulvavettä oli niin paljon, että se sai jäistä vapautuneen siipirattaan vinhasti pyörimään ja pyörittämään myllyn kiveä. Karttojen julkistamistilaisuudessa yleisö sai nauttia Myllypuron myllyssä jauhetuista jauhoista Markun leipomaa rieskaa.

Tapahtumia talolla

MP3 Talviralli toi Vaarantaloon pihapiiriin kymmenen puolijoukkueeteltoa ja uskaliaita, talvea pelkäämättömiä moottoripyöräilijöitä; 80 moottoripyörää ja pyöräilijöitä ympäri Suomea sekä Virosta ja Saksasta saakka.

Serkkutapaamisen iloiset osanottajat yhteispotretissa

Perälän Eeva ja Möttösen Antero ovat juhlineet 80v syntäreitään Vaarantalolla. Tähtelän Heikin 70v synttärikahvit juotiin myös täällä omalla kylätalolla.

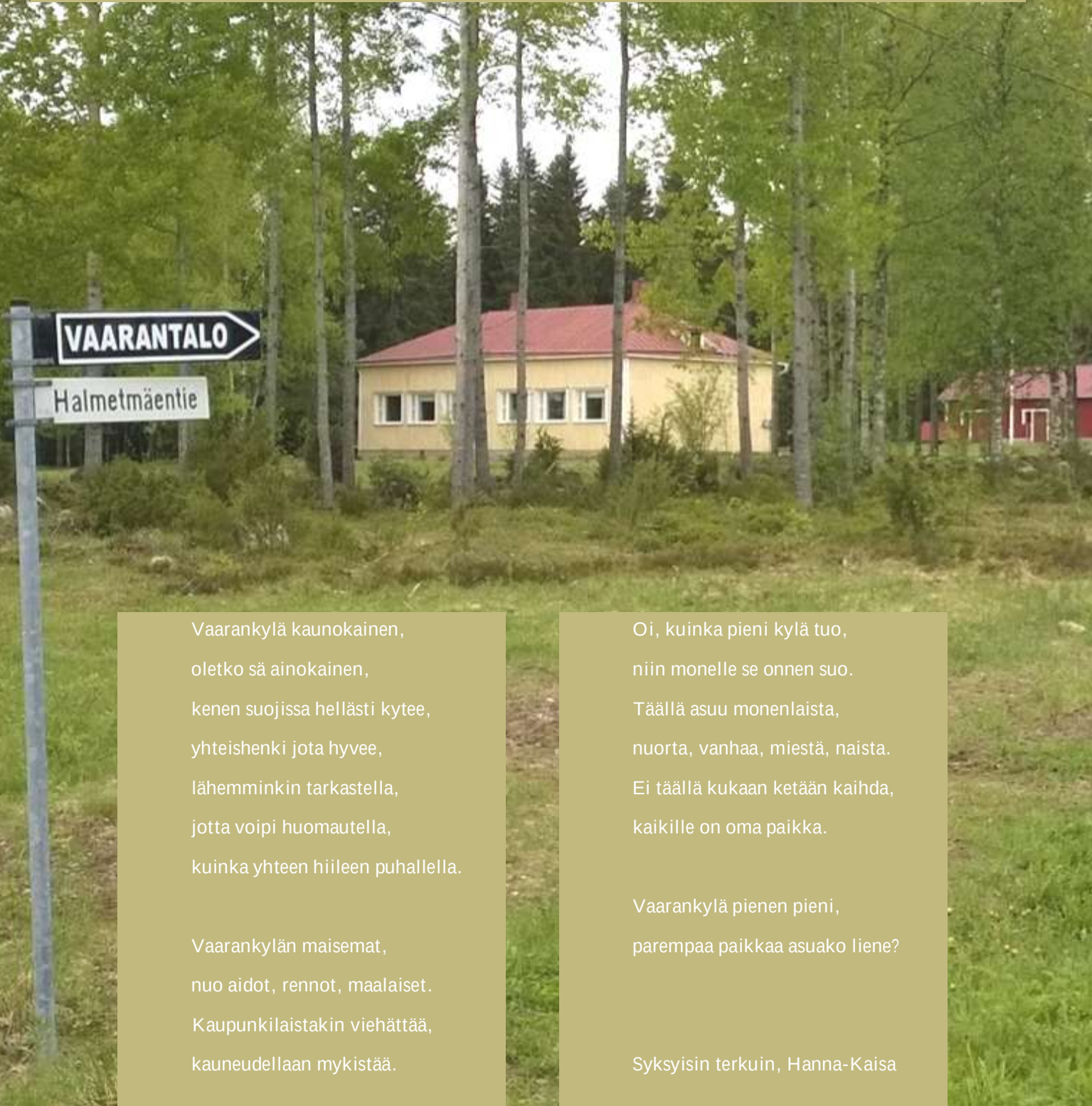

Minun Vaarankyläni

Olen asunut Vaarankylällä vasta vähän aikaa perheeni kanssa. Olen kuitenkin jo korviani myöten rakastunut kylään ja sen ihaniin kyläläisiin. Kun muutimme Karppilaan kesällä 2011, olimme ensimmäistä kertaa elämässämme maalla asumassa, olimme aina asuneet kaupungissa, vaikka maaseutu meitä on aina vahvasti kiehtonutkin.

Siinä me sitten olimme, ja välillä ollaan vieläkin, kuin ÖÖ aapisen laidalla, vaan aina on omalta kylältä apu löytynyt. Kylätalo ahkerine talkoolaisineen on aivan oma, harvinaisen upea lukunsa, mutta sen lisäksi kylällä on aitoa elämää ja rento maalaismeininki. Oli tervetullut olo, uusilla ihmisillä, uudessa paikassa.

Nytpä sitten haluaisinkin runoilla, mikä kylässä on niin viehättävää!

Vaarankylä kaunokainen,
oletko sä ainokainen,
kenen suojissa hellästi kytee,
yhteishenki jota hyvee,
lähemminkin tarkastella,
jotta voipi huomautella,
kuinka yhteen hiileen puhallella.

Vaarankylän maisemat,
nuo aidot, rennot, maalaiset.
Kaupunkilaistakin viehättää,
kauneudellaan mykistää.

Oi, kuinka pieni kylä tuo,
niin monelle se onnen suo.
Täällä asuu monenlaista,
nuorta, vanhaa, miestä, naista.
Ei täällä kukaan ketään kaihda,
kaikille on oma paikka.

Vaarankylä pienen pieni,
parempaa paikkaa asuako liene?

Syksyisin terkuin, Hanna-Kaisa

Puheenjohtaja	Terttu Väisänen	0503218883
Varapuh.joht.	Jani Naumanen	0504123955
Sihteeri	Marika Korhonen	0417215536
Jäsen	Raija Kyttälä	0440597229
	Pentti Leinonen	0500225489
	Pentti Määttä	0408280234
	Arja Valo	0400-700516

Tarjoukset Arja Valo 0400 700516 ja Markku Väisänen 0400 192423

Julkaisija Vaarankylän kyläyhdistys ry

Halmetmäentie 2, 88300 Paltamo

Puh. 0400700516, 0503218883,
0400192423

Sähköposti: vaarantalo.pmo@gmail.com

Juttuja lehden seuraavaan numeroon voitte toimittaa kyläyhdistyksen sihteerille tai puheenjohtajalle

KYLÄYHDISTYKSEN JOULUINEN TEATTERIRETKI

Teatteri Retikkaan Suomussalmelle su 16.11.2014 klo 15.00 alkavaan esitykseen ”Tekeväälle sattuu”.
Matkan hinta kyläyhdistyksen jäsenille lähtijöiden määrästä riippuen n 15 €.

Ilmoittautumiset maanantaihin 3.11. mennessä Tertulle puh. 0503218883

